

Analyysi 5.
Harjoitus 10.

Tämän harjoituksen tehtävät 1-5 palautetaan kirjallisesti torstaina 1.4.2004.
Muut tehtävät käsitellään harjoituksissa

1. Olkoon $X = \{1, 2, 3, 4\}$ ja $\mathcal{F}_1$ pienin σ -algebra, joka sisältää joukot $\{1, 2\}$ ja $\mathcal{F}_2$ pienin σ -algebra, joka sisältää joukon $\{2\}$? Mikä on $\mathcal{F}_1 \otimes \mathcal{F}_2$?
2. Olkoon $X = Y = [0, 1]$ ja $\mu = \nu$ Lebesguen mitta. Osoita, että jokainen joukon $X \times Y$ avoin osajoukko on mitallinen ja edelleen jokainen Borelin joukko on mitallinen σ -algebrassa $\mathcal{M} \otimes \mathcal{M}$.
3. Olkoon $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R} \cup \{-\infty, \infty\}$ mitallinen mittallisessa avaruudessa $(\mathbb{R}, \mathcal{M})$. Osoita, että jokaisen joukon $\mathbb{R}$ Borelin joukon alkukuva on mitallinen. Ohje: Osoita, että joukko $\{E \subset \mathbb{R} \mid f^{-1}(E) \text{ mitallinen}\}$ on σ -algebra, joka sisältää avoimet joukot. Lisäksi määritelmän nojalla Borelin joukkojen joukko on pienin σ -algebra, joka sisältää avoimet joukot.
4. Olkoon $f(x)$ ja $g(y)$ integroituvia funktioita vastaavissa mitta-avaruuksissa $(X, \mathcal{A}, \mu)$ ja $(Y, \mathcal{B}, \nu)$. Osoita, että $h(x, y) = f(x)g(y)$ on tulomitan $\mu \times \nu$ suhteen ja

$$\int h(x, y) d(\mu \times \nu) = \int f(x) d\mu \int g(y) d\nu.$$

5. Osoita, että

$$\int_0^1 \int_0^1 f(x, y) dx dy \neq \int_0^1 \int_0^1 f(x, y) dy dx,$$

kun

$$f(x, y) = \frac{x^2 - y^2}{(x^2 + y^2)^2}.$$

6. Osoita, että oletusta funktion f positiivisuudesta ei voida poistaa Tonellin lauseesta. Ohje: Olkoot $X = Y$ luonnollisten lukujen joukko ja $\mu = \nu$ siten, että

$$\mu(A) = \text{joukon } A \text{ alkioden lukumäärä.}$$

Valitaan

$$f(x, y) = \begin{cases} 2 - 2^{-x}, & \text{jos } x = y \\ -2 + 2^{-x}, & \text{jos } x = y + 1 \\ 0, & \text{muulloin} \end{cases}.$$

7. Osoita edellisen tehtävän ohjeen avulla, ettei Fubinin lauseesta voida poistaa oletusta funktion f integroituvuudesta.

8. Laske

$$\int_{\mathbf{R}^n} e^{-\|x\|^2} dx,$$

missä integraali on Riemannin integraali ja

$$\|x\| = \|(x_1, x_2, \dots, x_n)\| = \sqrt{x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2}.$$